

МР «Мегино - Кангаласский улус»

МБДОУ «Харанский вида с детский сад общеразвивающего приоритетным осуществлением - деятельности по социально личностному развитию воспитанников «Кэрэчээн»

Никитина Светлана Григорьевна, МБДОУ Харанский детский сад «Кэрэчээн».

II кыра бөлөххө ытыллар “Тулалыыр эйгэ” дьайымал барыллааһын былаана.

Темата: «Кыһын доҕотторо».

Сыала: - кыһынны тыаҕа кыстыыр кыыллар тустарынан билиилэрин байыты;

- Хаар үнкүүтүн хамсаныларын муусука доҕуһуолун истэн хамсанар сатабылларын сайыннары;

- оҕолору кытта тэннэ оноро сатааһыны ситиһи.

Туттуллар тэриллэр: хаардаах поднос, муус, обручтар, музыка, «Дьыл кэм» дидактической матырыйаал, Кыһын экспозиция, хаар кыырпахтара, үтүлүкчээннэр, куукула Катя танастара, ыскамайка, биэс обруч, хордуонга сыһарыллыбыт муус ойуулары.

Хаамыта:1. Тэрээһин чааһа.

- Кыһын тыастара тыабыр. Хаар киһи сангарар: - Дорооболорун,оҕолоор! Хаар хаар хаачыргыыр хаары олус таптыбын!(подностаах хаары остуолга ууар).Чэ, соруудахтарбын толороорун!Мин Эһэбэр көмөлөһө бардым.

- Хаар уолчаан тугу киллэрбитэ буолуой? Ким ыппыта буолуой? Ааҕыабын эрэ,оҕолоор!(Хаар анныттан суругу булаллар.)

- Ааҕыым эрэ, - Сылаабы тулуйбаппын, хаарынан бүрүйэбин, муус гына тонгоробун.Тугуй? /Кыһын/ Кыһын биһигини бэйэтин остуоруйа тыатыгар ынырбыт. Барабыт дуо?

-Кыһын хайдаҕый?(оҕолор эппиэттэрэ) Кыһын саарыстыбата ыраах. Хайдах танныбыт? /Куукула танастарын сыһарыы, ичигэстик тонмот курдук танныбыт/

-**Эксперимент:** Хаарга уу кутан тоноро таһаарабыт.

- Кыһын маннык соруудахтары толорун диэбит:

1. Хаар аннынан киирэн туораан тахсын. Сатыыгыт дуо? /Олоппостор анныларынан киирэн туорааһын/.

2. Халтараан муостанан туораан – /скамейканан сыллан туоруулар/.

3. Муустан мууска ыстанын! Муус хайдагыт? (мууһу киллэрэбин, көрөллөр, үрдүгэр сылаас уу кутан көрдөрүү. Сэрэнэр ордук, халтараан.

- Уой, оҕолоор туораатыгыт дии. Көрүн эрэ сирбитин Кыһын тугунан бүрүйэр эбитий? ылын эрэ, түннүккэ көрүн эрэ, былыттартан туохтар туһэллэрий? /хаар кыырпахтара/ (Музыка тыаһыыр, сынньанан Хаар кыырпахтарын кытта үнкүүлүөбун эрэ)Физминутка.

- Оҕолоор, таһырдыа дьыл ханнык кэмэй? Кыһыммыт ахсынны, тохсунньу, олунньу ыйдардаах эбит. Туманнаах, халын хаардаах, Дьыбардаах, хараҥа киһэлээх, кылгас күннээх буолар.Чысхаан диэн тыаллаах. Ахсынны тымнытыгар куобах манан сонноһор, сана дьыл кэлэр, Тохсунньуга Танха иһиллиллэр, Билгэ хаан ыйа. Чыычаахтарга аһыыр остолубуой онороллор.Тоҕо? Олус тымныытын иһин.

- Кыһынны тыаҕа хаар халын буолар. Ханнык кыыллары билэбитий. Куобах, эһэ (тыатааҕы), бөрө, саһыл, тайах. Тугунан аһылыктаналларый?

- Ханнык чыычаахтары билэбитий? Барабыай, ымыы, тонсоҕой.

Дидактическай оонньуу Лото.Остуолга ууран оонньуулар.

- Куобахчааннар. Мааска кэтэллэр. «Мин оонньуубун кырыымпага» (куруутка)

- «Ким хаар кыырпахтарын уһуннук үрэрий?

- Хаар уол уонна тыа кыыллара оонньуу.

Түмүк:- Кыһынны тымныыттан хайдах харыстанабытый?

2023 сыл.